

דינה ברכה

1927-2013

אופש'ס נעזר אופש'ס צאגו'ס

ואג א'ן בר. חסנה ז' - קרש ז'

הארצ'יק - 66-67 ש'ס כ"ו ק'א

כ"ו סנה ז' פ'א הארצ'יק.

א'ן מאיגא וקטאג'ן של א איגאג
הארצ'יק.

קול פ'ס - ז'א מה שאני זולד

איתך א'ן מעס.

ה"א תהא צ'ו"י - ז'א ז'ב

ובל מק'ס - ה"ו ק'א

ז'ב'ו'ת - סבל מק'ס אג נחצות

מפנה י'ספ הלגה ז' - אגו קלד
ז' הארצ'יק -

ה"א ה'סאנה של נול'ו

ז'ה"ה ה'סאנה של ז'ב'ה.

משפחת פ"ח רוזנטל (פ"ח = פיתוחי חותם)

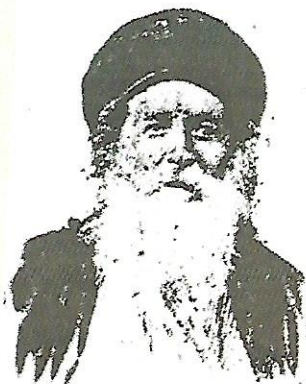
המשפחה הייתה מחסידי הגאון מוילנה ויצאה בשליחות

ע"מ להכין את נסיעתו לארץ ישראל (נסיעה שהחלה

אך בוטלה). הם הגיעו ב-1810 לצפת ושנה לאחר מכן

עברו לירושלים. בירושלים היו מעשרת האשכנזים

הראשונים שהתיישבו מחוץ לחומות. אבי המשפחה

ר' ישראל היה שד"ר (שליח דה רבנן) לקושטא ואירופה, ולאחר שחלה החליפו

בנו ר' שלמה פ"ח רוזנטל. הם הקימו את בית הכנסת "אור חיים" בירושלים.

בנו של שלמה פ"ח רוזנטל - ר' יצחק פ"ח רוזנטל היה נשוי לטאובה,

לאחר זמן מה נרצחה (נשחטה) טאובה בירושלים ע"י פורעים ערבים.

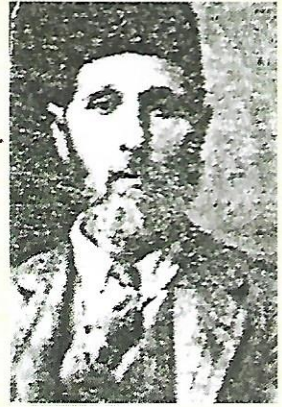
יצחק התחתן שנית עם בריינא ונולדו להם

עשרה ילדים. יצחק היה נציגו של משה מונטיפיורי,

והקים את משכנות שאננים בירושלים.

הוא נפטר בשנת 1886. וקבור בהר הזיתים.

בנו של ר' יצחק פ"ח רוזנטל
- **ר' זונדל רוזנטל** נולד
בירושלים, והיה נשוי לרוזה,
היו להם שישה ילדים
ושמותיהם: שפרה, יצחק, רחל,
שרה, אלברט וסולומון. את רוב
חייו העביר בלימודי התורה
בירושלים העתיקה. השם פ"ח
(פיתוחי חותם) נעדר משמו

מכיוון שלא עסק באומנות זו כמו אביו, סבו, ואבי סבו.
אחד מבניו היה אלברט רוזנטל, שעבר לחיות
בקהיר כשהיה צעיר, והתעשר שם. בערוב ימיו
של זונדל הביא אותו ואת אשתו, בנו אלברט
לחיות לצידו בקהיר, ושם גם נפטר בשנת 1929.

בנו של ר' זונדל רוזנטל - אלברט רוזנטל אלברט רוזנטל נולד בירושלים
בשנת: 1894, בגיל 14 נמאס לו ללמוד תורה בחדר ומכיוון שבאותה עת
היה מצב כלכלי קשה בירושלים, הוא ארז לעצמו חבילה קטנה עם הבגדים

המעטים שהיו לו ונדד למצריים. אלברט היה בחור
חרוץ מאוד והתחיל לעבוד כשוליית רוקח, ובמקביל
למד בצורה מסודרת וגם בעצמו מספרים שרכש.
אלברט למד בעצמו שפות רבות שעזרו לו בעבודתו.
הוא היה מראשי העדה האשכנזית בקהיר, והפך להיות
אחד מהבולטים ביהדות הציונית בקהיר. בגיל צעיר פתח
אלברט בית מרקחת משלו. מקום זה גדל עם השנים
עד שהפך לאחד מבתי המרקחת הסיטונאים הגדולים
בקהיר. אלברט הרחיב את בית המרקחת והוא הפך

גם לדרגסטור. במקביל הוא הקים גם בית מלאכה ומעבדה שבה הוא רקח
תרופות שונות. אלברט הכיר צעירה יהודיה שנשלחה מראש פינה מארץ ישראל
ללמד עברית בביה"ס "אליאנס". הם התחתנו ונולדו להם 3 ילדים: דוד, זק, **ודינה**.

משפחת גולדנברג

ישראל גולדנברג

ישראל גולדנברג נולד ב: מוינשט שברומניה לאביו משה גולדנברג.

הם עסקו כספקי נשק לצבא הרומני.

הוא היה חבר ב"אגודה לישוב א"י ע"י עבודת אדמה". הוא עלה לארץ ישראל

בשנת: 1882. יחד עם עוד 50 מחבריו רכשו מאנשי צפת את אדמות גיא-אוני

אשר ננטשה, והקימו את הישוב ראש פינה בשנת: 1882. ישראל גולדנברג חתום

על התקנון הראשון של ראש פינה כמוכתר. הוא התחתן עם דינה

(שנקראה גם דינדה) ונולדו להם שתי בנות.

גיטל ופאני ו- 5 בנים: וולף (זאב), שמואל, שמעון, יצחק ודוד (דודל).

האניה טטיס - המייפלואור הישראלי

גיטל גולדנברג

גיטל גולדנברג נולדה
במוינשט שברומניה
והגיעה לראש פינה כבתו
של מייסד הישוב ישראל
גולדנברג בשנת 1882.

גיטל התחתנה עם אלימלך כץ ונולדו להם שלושה ילדים:
רחל, סולי ויעקב (ז'ק). כשהילדים גדלו היא התגרשה
מאלימלך. בתה רחל שלימדה עברית בקהיר שבמצריים
הביאה אותה להתגורר שם. גיטל נפטרה בקהיר ב: 1940.

רחל רוזנטל (לבית כץ- גולדנברג)

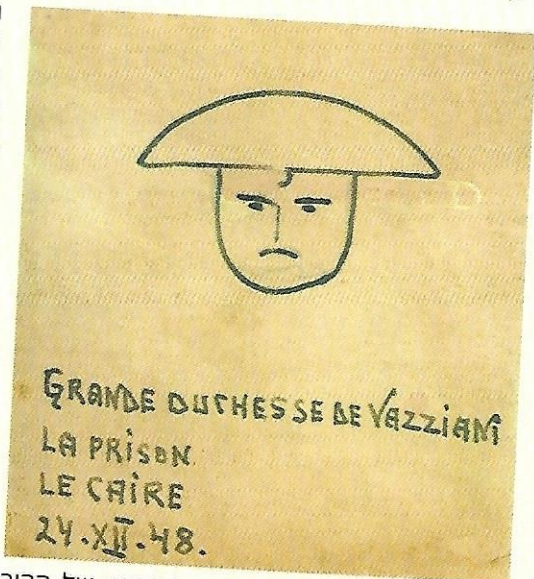
רחל נולדה בשנת: 1896 בראש פינה כנכדה
למייסד הישוב ישראל גולדנברג. היא סיימה את
לימודיה בבית הספר אליאנס שבצפת ונשלחה
ללמד עברית באירודוס ולאחר מספר שנים עברה
ללמד עברית בקהיר שבמצריים. במקום זה פגשה
את בעלה לעתיד אלברט רוזנטל. הם התחתנו
בשנת: 1922 ונולדו להם 3 ילדים: דוד, ז'ק ודינה.

עדותה של דינה ברכה מקהיר

עדות של אמא על ילדותה ועל הכלא

נולדתי ב פברואר 1927 בקהיר. שם נעוריי היה דיאן רוזנטל. אבי היה דור חמישי בארץ ישראל, סבא שלו היה זה שקיבל את האישור מהטורקים לבנות את בית הכנסת בעיר העתיקה. אבא שלי רצה להיות רופא, אבל ההורים שלו היו מאוד דתיים ולא נתנו לו. הוא ירד מצרימה עם כמה גרושים, למד רוקחות, ופתח את בית המסחר לתרופות הגדול ביותר בקהיר. אמני נולדה בראש פינה, בת למשפחת גולדנברג ממייסדי ראש פינה. היא הייתה מורה לעברית וצרפתית באליאנס בצפת, ונשלחה למצרים ללמד ילדים יהודים עברית, שם היא הכירה את אבי.

היינו אמידים מאוד. היו לנו נהג ומשרתים. למדתי פסנתר ובלט בקונסרבטוריון. האווירה בבית הייתה מסורתית, אבל לא דתית - הלכנו לבית כנסת וחגגנו חגים. בימי שישי אבא היה מביא חיילים יהודים מהצבא הבריטי לקבלת שבת. אחרי המשפט של אליהו חכים ואליהו בית צורי בינואר 1945, התחזקה בנו הקרבה לארץ, והתעורר הצורך לעשות משהו.

אמנם היינו תמיד קרובים, כי המשפחה של ההורים הייתה בארץ ישראל, ואני באתי כל קיץ לביקורים בארץ, לירושלים, לחיפה, לבני הדודים. בגיל 16 הצטרפתי ל"מכבי", "מכבי" הייתה אז תנועת צופים, ועם הזמן הפכה ל"החלוץ הצעיר" והתפתחה לתנועה ציונית חלוצית. לעתים באו שליחים מהארץ להסביר לנו על ציונות וחלוציות. כשלמדתי פסיכולוגיה באוניברסיטה האמריקאית בקהיר, הייתי כבר חברה בהנהגת התנועה, בשכבה הבוגרת. מתחתי היו השכבה הבינונית והשכבה הצעירה. פתחנו סניף גם ברובע היהודי בקהיר, שם היו אנשים פחות אמידים שחיו בתנאים די קשים, התנועה שם שגשה. הפעילות בתנועה הייתה שירים ושיחות על סוציאליזם וקיבוץ. בהתחלה היינו תנועה מוכרת רשמית, נסענו עם דגל של "מכבי" וישראל, זה השתנה ב-1947.

בפברואר 1948 נסענו לאלכסנדריה לכנס משותף של הנהגת "החלוץ הצעיר" הארצי, כדי לתכנן מה לעשות ב-15 במאי. חשבנו להתארגן למחתרת עם פעולות משותפות, אם יהיה צורך. למחרת בבוקר הלכנו לטייל בנמל, ללא שום כוונת ריגול. היינו שבעה חברים, בנים ובנות וביניהם שני שליחים מהארץ - ג'ו גולן ושפוטניק. כנראה שכבר אז עקבו אחרינו, ונעצרנו כולנו. בגלל שצילמנו הואשמונו בריגול, ונלקחנו לבית סוהר באלכסנדריה. הייתי שם שלושה-ארבעה ימים, זה היה בפברואר, באותו יום הייתה לי יום הולדת, אני זוכרת שהלכתי לחקירה והבנים שרו לי "happy birthday".

הייתי עם עוד חברה צעירה ממני מאלכסנדריה, ואצלה לנתי, הכניסו אותנו לחדר לבד ולקחו את כל מה שהיה עלינו - שעונים, נעליים, גרביים, אפילו סיכות ראש ואת הגומי של התחתונים. אחת הסוהרות התחילה ללטף את החברה שלי, לקחתי אותה ורצתי למיטה בפינה, הייתי מבוגרת ממנה, היא הייתה בת 17 ואני כבר באוניברסיטה. אמרתי להן "אנחנו לא רוצות כלום, רק ללכת הביתה". כל יום קרה משהו אחר. רציתי להודיע להורים שלי שאני שם כדי שלא ידאגו, אבל לא נתנו לי. לא ידעתי שבאותו היום הם עשו חיפושים אצלי בבית וכך ההורים כבר ידעו.

אבא מיד מינה עורך דין שבא לבקר אותי בבית הסוהר, ואמר שהוא מטפל בעניין שלי. למחרת היום הובילו אותנו ברחוב לבית המשפט עם אזיקים ברגליים. הלכנו, אני והחברה שלי, כשמצדנו שני שוטרים. זה היה אחד הדברים הגרועים ביותר בגלל האספוסף שהתאסף סביבנו כשמע שאנו יהודיות ציוניות. הגענו לבית המשפט והפחד היה גדול, הקהל "גמר" אותנו. העורך דין שילם ערבות ולקח אותי ללון אצלו בבית, למחרת עליתי על רכבת וחזרתי הביתה.

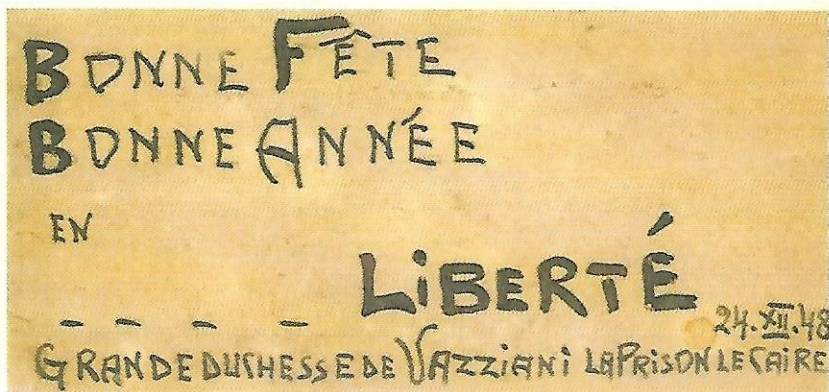
המשכתי ללכת לתנועה, אבל לא נפגשנו בבניין הגדול של התנועה, אלא בבתיים של חברים. לא ידענו שעוקבים אחרינו, אף אחד לא אמר לנו שאנו עלולים להיעצר, את זה לא הסבירו לנו.

היינו ציונים מלאי התלהבות מהרעיון הציוני אבל לא מספיק זהירים. הצלחנו להציל את הרשימות של החברים הצעירים מתוך הבניין של התנועה, כדי שלא יעצרו אם יקרה משהו, אבל הרשימות שלנו כבר היו בידיהם. ב-14 במאי בחצות הלילה דפקו בדלת שוטרים וקצין ועצרו אותי. כשאבי שאל לאן לוקחים אותי, לא ענו לו. הוא ירד אחריו, לקח את האוטו ורצה לבוא כדי לראות לאן לוקחים אותי. הקצין עצר את המונית, יצא החוצה, דחף אותנו לרצפה ואמר לו שאם הוא ילך אחריו הוא יעצור גם אותו. נלקחנו ישירות לבית סוהר של זרים שהיה במרכז העיר מול תחנת הרכבת המרכזית. זה בית סוהר לאנשים בעלי נתינות זרה - סוג אחר של עצורים, פחות פלילים.

פחדתי. הייתה אי-ודאות ובעיקר דאגה גדולה להורים שלי שהשארתי אחרי. היה לי אח שלמד בארץ בטכניון ואח שלמד בצרפת, הייתי היחידה שהייתה במצרים, כי בת לא שולחים... זו הייתה תקופה כזאת, לא כמו היום. בית הסוהר היה דירה של שלושה-ארבעה חדרים. באותו לילה הכניסו לשם קרוב לארבעים אנשים, היינו עשרה בכל חדר. חלק מהבנות היו מהתנועה או אחיות של חברים מהתנועה (אחות של ארדיטי, שתי אחיות של ענתבי) שלא היו ציוניות. פחדנו לדבר בינינו כי לא רצינו שהסוהרות ישמעו, וגם לא היה על מה לדבר, אף אחת לא ידעה שום דבר. רב היהודיות שנעצרו היו קומוניסטיות, זו הייתה בשביל המצרים הזדמנות לגמור עם כל מי שמפריע לשקט במצרים והקומוניסטים הרי עשו את כל התסיסה שם.

התנאים היו מזעזעים, היו מזרונים, חלון קטן וחדר שירותים אחד שלא פעל. תנאים קשים ביותר, במיוחד עבור בנות מבית טוב שלא ראו דברים כאלה. אחרי שלושה חודשים עשינו שביתת רעב כדי לקבל תנאים טובים יותר, לפחות שירותים ומקלחת. את השביתה ארגנו הקומוניסטיות והודות להן קיבלנו תנאים הרבה יותר טובים. הועברנו לאגף מרווח שהיה מעל לאגף של הגברים. הדבר היחיד הקשה היה כשהגברים יכלו לצאת ולעשות סיבוב למטה, ואנחנו היינו סגורות בחדרים קטנים מאוד עם קירות וחלונות מברזל. חלון קטן שבקושי ראינו שמש דרכו, וכל פעם היו סוגרים את הדלת עם בריח. עד היום כשאני שומעת בריח נסגר, הלב שלי דופק. היו לנו ביקורים פעם בשבועיים או בחודש. בנוסף, אבא שלי היה רוקח וקשר קשרים טובים מאוד עם מנהל בית הסוהר, הוא הביא לו תרופות שהוא היה צריך, ואני יכולתי לרדת ולראות אותו. ביקשנו שבמקום אוכל נקבל מוצרים, הזמנו ביצים קשות, לחם, גבינה, דברים שאנחנו כן אוכלות. ההורים שלחו את היתר מהבית, כולן היו מבתים מאוד אמידים, המשרת שלנו בבית היה מביא לי את האוכל. ההורים קיבלו את המעצר קשה. המלחמה הייתה בעיצומה ולא ידעו מה יקרה. אבי עבד בהתנדבות בממשלה

בזמן מלחמת העולם השנייה, כשתרופות לא יכלו להגיע, הוא היה בוועדה מסוימת של משרד הבריאות כדי להכניס תרופות שהמדינה הייתה צריכה. הוא עבד שם וחשב שעם הקשרים שלו הוא יוכל לעזור, אבל כלום לא עזר.

הם אמרו לו שהם לא צריכים אותו יותר כי הבת שלו ציונית. מצרים היא הארץ היחידה שעצרה את היהודים שלה, לא סוריה, לא עיראק ולא לבנון, רק מצרים. הם עצרו גם אנשים שלא היו ציוניים - רבנים, אנשי קהילה והנהגה יהודית ובעלי רכוש. זו הסיבה שדאגתי להוריי. לא קיבלנו ספרים, לא רדיו, לא עיתונים ולא עפרונות. הודות לקומוניסטיות הגשנו בקשה לקבל אישור לסרוג ולרקום, וקיבלנו אותו חמישה חודשים לאחר מכן, כשכבר היו פחות אנשים. מילאנו את כל היום בסריגה, דיברנו הרבה, שרנו, לימדנו את הקומוניסטיות את כל השירים שלנו והן לימדו אותנו את השירים הקומוניסטיים. כל פעם שירדתי לביקור של אבי, השוטר שהיה מביא אותי היה שולח ידיים. אני הייתי קטנת קומה והתחמקתי, התגנבתי בין הרגליים כדי לצאת מזה. זה אחד הדברים שאין שליטה עליהם. להתלונן לא היה עוזר כי הם לא היו מתייחסים ברצינות. ליד אבא שלי לא רציתי להתלונן על זה, אז התמודדתי לבד עם הבעיות.

שוחד לא עזר, השוחד היחיד היו התרופות שאבי הביא למנהל, ואז יכולתי לראות אותו. הסוהרות היו פחות או יותר נחמדות, תלוי אם המצרים ניצחו או הפסידו במלחמה. למדנו שחיך יכול לעזור, לדבר יפה, לא להתלונן, גם כשחליתי לא התלוננתי כי זה לא עזר. רופא הגיע רק אחרי כמה ימים כשכבר לא יכולתי לקום בגלל כאבי גב, ישנו על מזרונים במצב גרוע, ובחדר הייתה רטיבות. קיבלתי התקפות אסטמה מחוסר אוויר ומחרדה, התקפות אסטמה שהיסוד להן לא היה פיזי אלא נפשי. לפני כן לא הייתה לי אסטמה ולא משהו אחר, הייתי בריאה לחלוטין.

נשבעתי שאני בחברת נשים אף פעם לא אהיה יותר, כי אישה במצב קשה היא בהחלט לא נחמדה. עם הקומוניסטיות היה קשר טוב יותר, יכולנו לתקשר יותר מבחינה אינטלקטואלית. קשה להסתדר עם נשים באותו חדר 24 שעות ביממה. האחיות של ענתבי תמיד האשימו אותי שהן שם בגלל שהייתי חברה של אח שלהן. אולי האח היה אשם, אבל אני קיבלתי את כל הכעס שלהן. הן אמרו שהציונים אשמים ובגלל זה הן אסירות, הן בכלל לא היו ציוניות ולא היו בתנועה.

המעצר חיצק אותי, למדתי להסתגל למצבים קשים אחרי שהייתי ילדה מפונקת בבית. הכל השתנה כאשר הייתה לי מטרה, לא הייתי מחליפה בכלום את מה שעשיתי אבל הייתי עושה זאת ביתר חוכמה. בבית הסוהר למדתי להסתדר עם מה שיש, עד אז הייתי ילדה מפונקת. כשהיה תור לשירותים ולמקלחות, ביקשתי והלכתי לשם ב-12 בלילה שכולם ישנו. אני התחזקתי בבית הסוהר, מעולם לא בכיתי ליד סוהרות, גם כשהגב כאב לי ולא יכולתי לעמוד ישר - היה לי חיך. לא רציתי שיראו אותי במצב ירוד. אני התחזקתי, אבל אני יודעת שהיו אחרות נשברו לגמרי, זה תלוי במה שיש בפנים. אם היו אומרים לי קודם - לא הייתי מאמינה שאני יכולה לעשות את זה, הכוחות באו לי מפנים. מה שהצליח להחזיק אותי היה שידעתי שלא נגעו בהורים שלי. ישבתי בשקט כדי שלא יגעו בהורים, הם אנשים מבוגרים ולא רציתי שיקרה להם משהו.

ידיעות הייתי מקבלת מההורים שהיו מספרים לי את מה ששמעו ברדיו. היינו מקבלים גם מכתבים מהחברים במחנה המעצר האקסטב, היו שמים לנו את המכתבים בתחתית הסל עם האוכל, יכולנו לשלוח מכתבים ולעודד אחד את השני.

על מצב המלחמה ידענו מן הסוהרות, כשהן היו באקסטבה ידעתי שאנו מפסידים, כשהן היו עם האף למטה ידעתי שאנו מנצחים. שמועות לא היו.

חוסר הידיעה היה הכי קשה, מה יקרה עם המלחמה והשחרור, חשבנו שבשביתת הנשק ישחררו אותנו, אבל זה לא ארע. בנקודה מסוימת, בערך אחרי תשעה חודשים, שלחו כמה בנים שהיו אתנו במעצר הקודם באלכסנדריה למחנה באל-טור שבסיני. זו הייתה התקופה הכי קשה בשבילי, בגלל שעד אז הייתי אתם, כל הזמן פחדתי שגם אותי יגלו לשם. הבלתי ידוע הוא דבר קשה מאוד.

כשנעצרתי ביקשתי מהממונה בבית הסוהר לתת לי אפשרות לעבור את בחינות הגמר באוניברסיטה שהתקיימו בתחילת חודש יוני. הוא אמר לי שהם "לא זקוקים ליהודיות קטנות אינטלקטואליות". לבנים שהיו באוניברסיטאות הערביות אישרו לגשת לבחינות. הממונה אמר לי שאין לו שוטר לשלוח איתי, אמרתי שאחתום לו שאני חוזרת, שאני רק רוצה לעבור את הבחינות, אבל הוא לא הסכים.

הייתי בבית הסוהר עד אוגוסט 1949, 444 ימים ולילות. בנות רבות השתחררו לפני, כי היה להן דרכון זר והקונסוליות שלהן שחררו אותן. אבי, בגלל העסק שלו הוציא דרכון מצרי, ולכן לא היה לי דרכון זר. שתי האחיות של ענתבי היו מעט זמן, אחת חלתה מאוד, היא קיבלה דיזנטריה וכולנו פחדנו להידבק. היא שוחררה אחרי חודש וחצי של מעצר ואחותה חודש אחריה. אני הייתי הציונית האחרונה שנשארה שם.

אחרי 430 יום בבית הסוהר נודע לי שהגיע שליח מהארץ, כדי לעלות את יהודי מצרים, ושהוא מחפש דרך להוציא אותי מבית הסוהר. הוא תכנן למצוא בחור מהתנועה עם דרכון זר ולחתן אותנו פיקטיבית, כדי שהקונסוליה תוציא אותי. הבחור מהתנועה פנה להורים שלי והם הסכימו.

בימים האחרונים הייתי עסוקה בזה, אבל בסוף לא כך השתחררתי. הייתה לנו מנקה בבית הסוהר שהייתה קוראת בקפה. שלושה ימים לפני שהשתחררתי היא קראה לי בקפה ואמרה לי "מחר תשתחררי". חשבתי שתהיה חתונה ובגלל זה אשתחרר, אבל זה לא היה כך. יומיים אחרי זה נפלה הממשלה המצרית וקמה ממשלה חדשה שעשתה מחווה ושיחררה אחים מוסלמים, כמה קומוניסטים ערבים, וגם אותי. נשארנו במאסר בנות יהודיות קומוניסטיות שעברו משפט, כי הייתה הוכחה שיש להן חומר בבית. אצלי לא מצאו שום דבר שהיה יכול להוכיח שאני מרגלת. אני לא זוכרת איך יצאתי מבית הסוהר, מי בא לקחת אותי, ואיך הגעתי לחדר המשטרה החשאית שם. עד היום אני לא יכולה להיזכר מי לקח אותי. אני רק זוכרת את עצמי מול איש הבולשת שטיפל בציונים ואמר לי "בית הסוהר הולם אותך (הייתי רזונט) ואת יפה עכשיו, מה את רוצה לעשות?" אמרתי שאני רוצה לחזור ללימודים. הוא אמר שיעזור אותי בתור קומוניסטית אם אחזור, שלא צריכים בנות ציוניות אינטלקטואליות. הלכתי לאוניברסיטה ונרשמתי, אבל אמרו לי שאם אין לי מכתב ממושרד הפנים שאני לא ברשימה השחורה, לא יכולים לקבל אותי. זו הייתה אוניברסיטה אמריקאית, אבל אלו היו החוקים. רק כשהבן שלי היה בצבא, סיימתי בארץ את התואר.

כשיצאתי מבית הסוהר הייתי במצב בריאותי קשה. הייתה לי אסטמה ועוד בעיות שהן תוצאה של שהייה במקום רטוב וסגור. בשנת 1973 הוכרתי כאסירת ציון עם 43% נכות, ולמרות זאת הצלחתי לנהל חיים נורמליים. הבנתי שאין לי מה להישאר במצרים, אמרתי לחברים שלי שאם אני עוזבת את מצרים, אני רוצה שבעזיבה תהיה תועלת, וביקשתי להכין את עליית הנוער של חברה שההורים רוצים לשלוח ארצה אבל הם עוד לא מכרו את העסקים שלהם וצריכים לחסל כל מיני דברים. ארגנתי את עליית הנוער היחידה שיצאה ממצרים, של בני 14-15. הייתי צריכה לנסוע אתם, אבל היה מישהו אחר שליווה אותם.

באותה תקופה רציתי לדעת מי השליח שרצה לעזור לי להשתחרר מבית הסוהר כדי להגיד לו תודה. אבל אמרו לי להתרחק, שרק יצאתי מבית הסוהר ושאני צריכה להיזהר. בספטמבר, אחרי שגמרתי להכין את עליית הנוער, ארגנתי מסיבה קטנה, עשינו מסיבת בר-מצווה כביכול לילדים כדי להגיד להם שלום, ההורים שלהם היו שם, הם שרו, אני ניגנת בפסנתר, הכרתי את כל ההורים והילדים ופתאום ראיתי אדם אחד שלא הכרתי, והבנתי שזה השליח. השליח הזה הוא בעלי עד היום.

הוא היה בשליחות, הכרנו, והיינו מעט זמן ביחד כי עקבו אחריי כל הזמן. פעם אחת עקבו אחרינו כשיצאנו יחד. למחרת הלכתי, נתתי את הדרכון ואמרתי שאני רוצה לעזוב, שיתנו לי ויזהו. אמרו לי שעם הפספורט הזה אני לא יוצאת, שאם אוותר על הנתנימות יתנו לי אישור. ויתרתי, ושבעו לאחר מכן חיכיתי לו בפריז שיגמור את השליחות. אין לי מזכרות, מהצנזורה לקחו לי את כל התמונות כשיצאתי ממצרים.

בפריז התחתנתי, ההורים שלי הגיעו לחתונה. הם חזרו למצרים כי היו צריכים למכור את העסק וזה לא היה פשוט, הם עלו לישראל ב-1955, ובסופו של דבר הם לא מכרו את הרכוש לפני שיצאו, הם סגרו את הבית ועזבו הכל. רק את בית המרקחת הצליחו להעביר למישהו, אבל לאבי לא היה מזל, בדרך לצרפת הייתה לו תאונה, הוא היה בבית החולים הרבה זמן. כשהגיע לבנק לא היה שם כסף.

בפריז ניהלתי סמינר של תנועת הנוער ממרוקו, טוניסיה וגם ממצרים, והצטרפתי לבעלי לשליחות שנייה באלג'יריה כדי לארגן את יהודי מרוקו. באלג'יר שהינו עד נובמבר 1950. הייתי כבר בהריון לא קל והייתי צריכה לשכב כל הזמן, אז החלטנו שאנחנו חוזרים ארצה.

עליתי עם בעלי וחזרתי לקיבוץ ברור חיל. הייתי אידיאליסטית טוטאלית ולקח לי שלושים יום להבין שהקיבוץ הזה לא בשבילי. בגלל שהייתי בהריון עבדתי במחסן עם המבוגרות, והרכילות גמרו אותי. עזבנו לרעננה לבית אמו של בעלי, והיה קשה מאוד, אחרי כמה חודשים נולד הבן שלי שהיום עובד בתעשייה האווירית

בזמן מלחמת ההתשה הבן שלי היה בצבא והרגשתי שאם לא אעשה משהו עם עצמי אשתגע. נכנסתי לאוניברסיטת חיפה כמאזינה חופשית. אחרי 23 שנים ושפה חדשה, היה לי קשה ופחדתי שלא אצליח, אז אמרתי ששנה אחת אהיה מאזינה חופשית. אחר כך התחלתי ללמוד בחוג לפסיכולוגיה הכתלמידה מן המניין, כמעט סיימתי תואר ואז חליתי, אבל הוכחתי לעצמי ולמשפחתי שאני מסוגלת. באותה תקופה עבדתי אצל פסיכולוג, עשיתי אבחוני כושר, הרגשתי שאני לא הטיפוס שמתנתק כשהוא חוזר הביתה, זה רדף אחריי, כל בעיה של מישהו הייתה בעיה שלי והרגשתי שזה לא בשבילי. כשלמדתי הייתי אימא לשני ילדים בצבא. עזבתי את הלימודים ועזרתי לבעלי בעסק שלו, הוא היה מנהל בחברת ספנות גדולה, נסעתי איתו הרבה, מצאתי את הפינה שלי.

הילדים ידעו שהייתי אסירת ציון, שנלקחתי לבית סוהר ושכך הכרתי את בעלי, אבל הם לא ידעו פרטים. בשנים 1983-1984 פנתה אליי עיתונאית ואמרה לי שלא כתבתי שום דבר והסיפורים ילכו איתי. התעורר בי הצורך לכתוב. כשכתבתי הילדים שמעו פעם ראשונה את כל מה שאני מספרת עכשיו. עד היום קשה לי לספר דברים שכואבים לי - אני נזכרת באבא שלי שזורקים אותו על הרצפה ואני עצורה בתוך המונית, לא יכולה לעשות כלום, וקוראת לו "אני בסדר, חזור הביתה".

לא רציתי לחזור למצרים. בשבילי סיפור מצרים נגמר. כשיצאתי משם לא רציתי לשמוע אפילו לא את השפה, כלום. (השפות שלנו בבית היו אנגלית וצרפתית, בבית הסוהר הייתי מוכרחה לדבר ערבית וככה למדתי). לא רציתי לחזור למצרים עד ששגריר ישראל במצרים, אפרים דובק, ידיד נעורים שלי מהתנועה ומהשכונה אמר לי שאני חייבת לחזור למצרים, לראות אותה ארבעים שנה אחרי. הוא אמר לי שבגלל שזרקו אותי ממצרים, כשאבוא יפרסו בפני שטיח אדום, משטרה מקדימה ומאחורה שתשמור עליי. התפתיתי. נסעתי עם בעלי ועם הבן הגדול לחמישה ימים והצטערתי שנסעתי. הדברים של הילדות, הבית היפה שהיה לנו כולו משיש לא היו. השגריר הביא אותי לבית, ואמרתי שזה לא הבית שלנו, זה אמנם המקום אבל לא הבית, איפה השיש? אז הוא לקח מפתח וגירד, ירדה שכבה של בוץ של ארבעים שנה שהייתה על השיש. המעלית הייתה מקולקלת, אף אחד לא טיפל בזה, כי בזמן נאצר חילקו את הבתים לאנשי השררה שלו. קיימנו מפגש אחרי חמישים שנה של כל תנועות הנוער במצרים. היה לי חשוב שידברו על כל התנועות, לא רק על שלי. מעבר לזה אין לי קשר עם אף אחד. כל אחד הלך לדרכו. עכשיו, כשסיימנו לגדל את הילדים, מדי פעם אנחנו מתראים.

העמדות שלי כלפי ערבים לא השתנו, גם לא כלפי המצרים. העם המצרי נחמד. המשרת שלנו היה בא להביא לי אוכל מהבית ואפילו אם השוטרים היו אומרים לו "מה אתה עושה, זו ציונית", הוא היה עונה "זאת בתי". כלומר, היחס האישי תמיד נשאר. מה שהשתנה זה היחס שלי לערבים כאן, אני כועסת עליהם ונעשיתי פסימית.

אין בלבי דבר השלמתי עם המציאות ואינני כועסת יותר למדתי שכלל שהתחזקתי בבית הסוהר כך עיצבתי את אישיותי וכך חינכתי את ילדיי.

ולסיום - "מעז יצא מתוק" - הקמתי משפחה לתפארת ואני גאה בכל מעשי ומעשי משפחתי.

יביוזן ללא ססאלי לסלונס אסיווד...י

לזכר להעודה

כי

דינה ברכה

הוכר כאסיר ציון
וזכאי לענווד
את עיטוד אסיר ציון
שהוענק לו

ד"ר מרדכי אנלספלד
י"ד תרש"ט סוכות באסיר ציון
ובירושלם

ד"ר יושע שולמן
הודו לקליפת נשלה

יא' בתמוז תרש"ח, 9 ביולי 1895

תנחומים דינה רקנאטי

Dear Eliahu,

I have just learned with sadness of your great loss and it is with great sorrow that I send my deepest condolences to you and your dear family.

Losing a partner with whom one walked a long journey is a very hard thing. Losing a partner with whom one shared aspirations and ideals is even harder. Diane was a special lady. She was a pillar in her commitments and in her love for her family and people. As a woman she was an achiever, a woman of valor.

I knew her as a little girl in Cairo.

Even then, she appeared full of intent and purpose, she was energetic, involved and very kind and decent.

She was loved and appreciated and knew how to laugh and be friendly.

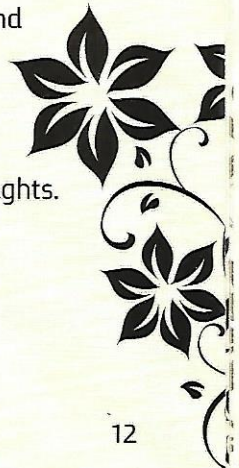
Few of us are left to remember her in those days. But the few that do keep a vision of a girl who was going to fulfill many of her dreams.

She belonged to a world that some of us have lived and treasured and she moved into a world of purpose and deeds.

I know that you will find comfort in the wonderful memories you shared and in the knowledge that you shared a life that was meaningful.

I embrace you and send to you and yours very warm and affectionate thoughts.

Diane

דינה ברכה ז"ל - ידידת חיים שלמים...

הלב דואב לכתוב על דינה היקרה בלשון עבר ובמיוחד כאשר היא עדיין כל כך נוכחת בתוכנו וכאשר אלף ואחד דברים מתדפקים על דלתותינו והיא איננה עמנו כדי לתת להם תשובות ופתרונות כפי שנהגה תמיד לעשות באסרטיביות, בשכל ישר, בנועם ובחן.

היא הייתה הר געש של רגשות ושל פעילות - ידה הייתה בכול הנושאים אשר העסיקו אותנו כפרטים וכקולקטיב של עולים ממצרים אבל, בראש וראשונה, היא הייתה ישראלית שורשית, אכפתית, מעורה ומעורבת בנעשה במדינה, בעירה ובעולם. באופיה הייתה לוחמת אמיצה ועיקשת וכל הקשיים והטרגדיות שעברו עליה בגיל צעיר לא שברו את רוחה ולא הביאו אותה לידי ייאוש ולחידלון מעשה - להיפך, החיים חישלו אותה והגבירו את מעורבותה בנעשה בקהילה ובנושאים רבים קרובים כרחוקים. היא רצתה לעשות טוב ואכן דאגה לטובת רבים ביד נדיבה, בחיוך ובצניעות הראויה לשבח ולחיקוי.

דינה שלנו, הייתה מארחת נפלאה יחד עם בעלה אליהו, יבדל לחיים ארוכים. אהבנו לבוא אליהם ולחוש את החום ואת הידידות ששניהם הקרינו וגם, כמובן, להתענג על המטעמים הטעימים והמגוונים שדינה הכינה והגישה לנו ביד רחבה אבל, מה שמשך אותנו אליהם יותר מכול, הייתה השיחה הקולחת, המעניינת, המעשית ששניהם פיתחו עמנו ושדינה, במידה רבה, הובילה וכיוונה.

אבל דינה לא הייתה רק אשת ציבור למופת, היא הייתה, ולפני הכול, אשת משפחה שורשית, חמה, נאמנה ואוהבת - אם וסבתה מסורה, מסייעת, פותרת בעיות, דוחפת קדימה... היא גילתה יחס דומה גם כלפינו, ידידיה הרבים (אחדים כמוני מגיל הילדות), סמכנו עליה ללא היסוס וידענו שהיא גם סומכת עלינו ותמיד מוכנה להתגייס כדי לעזור, לייעץ, להדריך, לומר מילה טובה.

הר הגעש כבה!! נפער בור עמוק!! - דינה חסרה וזו לא רק אמרה מן השפה אל החוץ זו אמת יציבה ולא אחת נשמעים משפטים כמו "מה דינה הייתה אומרת", "מה דינה הייתה עושה"... אבל לא מגיעות תשובות מלבד געגועים ותוגה. היא הלכה מאתנו אבל היא עמנו בכול רגע ואנחנו לא שוכחים אותה ולא רוצים לשכוח!! תהייה מנוחתה עדן!

אפרים דובק (שגריר ישראל בדימוס)

תנחומים חניה שמיר

שלום לך אליהו וכל בני משפחת ברכה היקרים

אני משתתפת בצערם הרב על מותה של דינה. אני מקווה לבקרכם במהלך שבוע האבל. מפאת גילי המופלג

כבר אינני נוהגת למרחק כזה. אני מניחה שאחד מילדי יתפנה ויחד נגיע.

להתראות בקרוב,

חניה שמיר [רעננה]

תנחומים קפטן מרקו מוסקוס ואשתו - לונג איילנד (רב החובל של הקוראל-סי)

There are no words that can express our sorrow.

Your mother Dina and your father Eliahou (my beloved brother) were and are

very dear to me and my wife Maria.

Our deepest heartfelt condolences.

Marko & Maria

תנחומים אלברט חביב ואוולין - פריז

Mon cher Elie

Gigi nous avait dit que Dina s'en était allé. Cela a mis fin à ses souffrances. Nous savons que tu es bien entouré; mais à l'heure actuelle tu dois te sentir bien seul. Evelyne et moi, nous te souhaitons beaucoup de courage.

Nous pensions te téléphoner ce samedi, mais gigi nous l'a déconseillé, à cause de la shiva. Nous téléphonerons demain vers 10-11h.

Nous t'embrassons,

evelyne, albert

תנחומים פרופסור אורי קופרשמיט

Dear Elyahou,

It is with great shock and deep sorrow that I learn about Dina's passing away, totally unexpected to me. I send you and the rest of the family my heart-felt condolences. I will for ever remember her as a wonderful conversation partner, and a most sensible and knowledgeable source for whatever I wanted to learn and understand about her and your roots in Egypt. I will miss her regular mails, about all these topics of mutual interest, and it is maybe symbolic that the bad news (with her portrait) may be the last one which reached me via this line of communication. As I am presently in Paris I apologize for not coming to comfort you in person, at least not at this moment, but believe me that in these tragic circumstances my thoughts are with you, and I wish you and the entire family the strength to cope with this loss. It is not only a loss for the family but to many people around.

Be as well as possible under the circumstances,

yours,

Uri Kupferschmidt

תנחומים אביבה ודוד שאול

למשפחת ברכה היקרה
אנחנו משתתפים בצער המשפחה על פטירתה של דינה זיכרונה לברכה הרעיה האם והסבתא.
תנחומינו הכנים למשפחה.

אביבה ודוד שאול

תנחומים גידי פייפר - דירקטור רוטרי בינלאומי

אליהו יקר,
בצער רב קבלנו את ההודעה המרה על פטירתה של דינה ז"ל. אבידה קשה לך למשפחה היקרה
שלכם ולכולנו שכול כך אהבנו את דינה. נפגשנו במשך השנים כול כך הרבה פעמים והזיכרונות רבים בעיקר
אלה שהיו לנו במסגרת הרוטרי ובמיוחד המפגשים המיוחדים בחו"ל. חן ואני שולחים לך מילות עידוד
אלה שהן קצרות אך באות מכול הלב ומקווים להתראות במהרה ברגע שנחזור לישראל בחודש הבא.

שלך בידידות רבה

חן וגידי

תנחומים סטיוארט מרגולין - מיאמי

TO OUR DEAR FRIEND ELIE:

Janice and I are both deeply saddened with the news of Diana's passing. We often talk and think of the happy hours spent together in Haifa and New Jersey. We regret that we have not seen each other for the past years but, as you well know "it is what it is". Please pass our deepest condolence to all of the Brakha family. To you our DEAR FRIEND, STAY WELL and STAY STRONG. Please let us hear from you.

WITH OUR LOVE.

Stuart & Janice

רמי טל - עורך ידיעות אחרונות

24/6/2013

אח צינור הכרתי גמלהן כתיבת ספרו היחידאוריני של זולתיו,
"תלמי מתי" שאני מיימתי גחוקדוב ככל שהינתי יוצר, כן קבלה
יגאוני של למה הרגועה, הוורלית ורגת-הנעלה היעות
טגנוסל אלל הלה יוצר קם גורכץ וילג של המשפחה
שהגרו; יחד עם אליהו, לתפאותם
ועל שבמקום אמרו חזיל:
הכל אל באקצין ולא ממתקדוקם

רמי טל

דינה ברכה חברתי היקרה.

קשה לי לכתוב עלייך דינה, בלשון עבר, וקשה לי לתאמן שאת אינך איתנו כבר. תקצר היריעה מלכתוב את כל אשר על ליבי, אך אציין מספר דברים עלייך, כחברתי. אני זוכרת אותך כאישה צעירה ומופנמת, שאינה עושה גלים. ובמשך השנים, פרוחת, נפתחת לעולם והיית רבת פעלים. דינה – כשמך כן את – אוהבת משפט צדק. וכל אשר עשית ופעלת – מושלם וללא סדק. על-פי תורת המספרים, סכום אותיות שמך = 69. מעניין להיווכח שאת אותו הסכום יש גם בביטוי "יחידה זכה", ואכן, גם את דינה, פעלת כחידות סגולה זכה, השונאת כל רשע. שמך המלא **דינה ברכה**, שווה ל- 296 בסכום המספרים. וגם המילים "**צדק + אמונה**" שווים את אותו סכום המספרים, ובך, דינה יקרה, היו ברכה, אמונה וצדק – ואלה לא סתם מילים. הכרתי אותך לראשונה בשנת 1954, ביישוב רכסים. וכך שכנות קרובה, הפכה לידידות ומערכת נפלאה של יחסים. הייתה ביננו חברות, עזרה הדדית וסיוע בכל בקשור בענייני הילדים. למשל, כשהגיעה שעתך ללדת את בתך גלית, חבת הצעירה. ברצון הסכמתי לשמור על אייבי הקטן, אצלי בדירה. היות ואליו, בעלך היקר, איש הציבור, היה בעבודתו, יצחק פלד, בעלי חסיע אותך ברצון לחדד הלחיה. ומשם המשך למקום עבודתו של אליהו להביאו, שיהיה לידה. גם כשעזבתם את היישוב רכסים, לא נפרדה דרכנו כקידים. היית באה מידי פעם לבקרני וישבנו על כוס קפה וכבוד לרוב. וגם אני ביקרתי אצלכם לביקורים מוזנים וזכורים לטוב. הקשר נמשך לאורך השנים, בשיחות טלפון וביקורים הדדיים. תמיד נפגשנו באירועים משפחתיים שמחים, ולצערי, גם בעצובים. השתתפנו עימכם בקבלות פנים של אנשי שם ידועים, אך יחד עם זאת הקפדת תמיד, לשמור על חייך הפרטיים. עזוב לי לחיזכר בפגישתנו האחרונה - אחזת בידי ואמרת לי תודה על שזכית בכזאת חברה. גם אני מודה לך על הזכות להיות חברתך. לנצח אזכרך ואספר תמיד עלייך ועל מורשתך.

באהבה והערכה

מינציה פלד חברתך

דינה ברכה בת 80

דינה יקרה שלי, בת 80 שנה – יום הולדת עגול. עגול הוא נעים למגע ולעין, בלי זוויות הדות, זורם בתוך המושלמות של עצמו.

יום הולדת 80 - זה גם ציון דרך- החלפת קידומת כלשונו... גיל 80 הוא גיל גבורות ודינה את אשה מיוחדת במינה, שהמילה גבורה אינה זרה לה כלל ועיקר. את סיפור חיך המיוחד, שמעתי כמו כולך במשך השנים, טיפין טיפין, ועדיין רב הנסתר על הגלוי.

היכרותנו החלה ברוטרי ובאינרוויל לפני כ-15 שנים. כשהכרנו היית נשיאה לשעבר באופן הפנימי חיפה, רעייתו של ג'יל אליהו ברכה תמיד אתו ולצדו, אחת מדור המייסדים, מי שעסקה בתיעוד של כל פרקי החיים.

הסברת לי מן הרגע הראשון עד כמה העיסוק והפעילות ברוטרי ובאינרוויל הם עיסוקים חיוביים וכל הדברים האחרים הנלווים (המעצבנים לא אחת) אינם חשובים וכדאי להתעלם מהם. ואכן צדקת.

נקשר בינינו קשר של ידידות אמת. הכמתך, נועם הליכותיך, חוש ההומור שלך, עצותיך הנבונות וישרך, היוותך אשת- סוד, עושים אותך בעיני לאשה מאד מיוחדת.

צר לי שאיני יכולה להיות נוכחת ביום ההולדת שהחברות עושות לכבודך, אבל חשוב לי שתדעי שבמחשבותיי אני איתך, שמחה ומחבקת ורוצה לאחל לך עוד שנים רבות של בריאות טובה ביחד עם אליהו אישך.

ולסיום בחרתי שיר שנכתב ע"י זלמן שזר הנקרא:

כל גיל לגילהו

אין לך גיל שאין לו גיל משלו
ואשרי המשכיל המבחין חן כל גיל בגילו
ואוי לאויל המבלבל גילי גיל ומגלגל את הגיל
מגילו לגיל לא לו.
גלל כן הוא יגלגל גם גיל הגילין לכלל לא גיל וללא חן.
כי חן כל גיל על גילו הוא.

באהבה, שלך

דליה שיצר

מתוך ספר זיכרון שהוכן ע"י נשות האופן הפנימי במלאות לדינה 80

מועדון 'האופן הפנימי' חיפה

תתנו

ניתנת למשיאת המועדון בשנת 1987/88

דינה ברכה

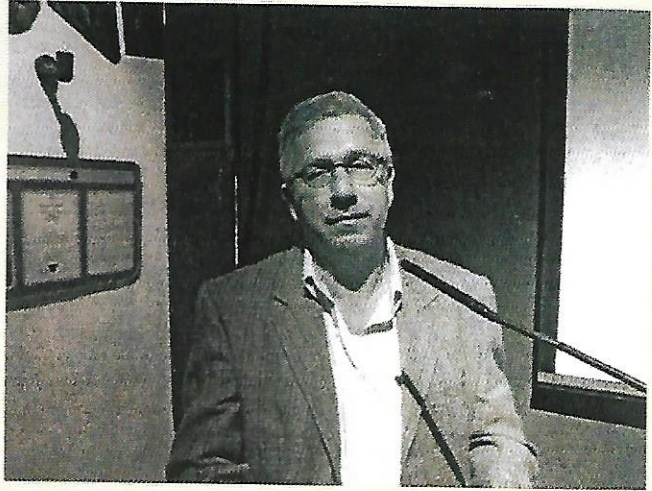
על פעילותה הזלת על אית הסוקדשת
פלה לטובת הזולת והקהילה, להצעה
ורעות ולהידוק הקשר בין כל אלה
במצעות מועדוננו.

לכן מודות לה חברות המועדון ומאחלות
לה הצלחה בכל אשר תפנה תוך צריאות
טובה עם כל בני משפחתה. יישר כוח!

חברות 'האופן הפנימי' חיפה

בית המדרש. 25 ביוני 1988

יש פרדוקס מפורסם בפילוסופיה הנקרא 'פרדוקס הענווה'; הדין באפשרות שאדם ברוך כישורים ינהג בענווה. אדם חסר כל אלה אינו יכול להיות ענו, שכן אין לו מה להצניע ועל מה לוותר. כיצד ינהג הענו? עליו להכיר ביתרונותיו ובמעלותיו, אך לא לנופף בהם ולא לנצלם לגרוף רווחים אישיים כממון, כבוד, מעמד וכדומה. ככל שהוא מצליח לגייס את סגולותיו למען מטרה חיצונית ראויה ואינו מפריז בהערכת כוחותיו כך הוא מממש את מידת הענווה.

זכיתי להכיר מעט את דינה ברכה המנוחה רק בשנים האחרונות, ואף בהן בהזדמנויות ספורות בלבד, בפעילותנו המשותפת בקרן להנצחת קדושי קהיר, אשר הייתה מהוגיה, ממקימה ומפעיליה עד השבועות האחרונים לחייה. הרושם העיקרי שהותירה בי היה של אישה אצילה, המודעת לכוחותיה והמקפידה לנתבם לאפיקים ערכיים בלבד. הדבר ניכר היטב בהליכותיה - בחיוכה, במחוות הגוף שלה, בדברים המדודים שאמרה ובאופן שבו הביעה אותם, ביכולת ההקשבה שלה ובתבונתה להציע פתרונות יצירתיים, מכבדים ופוריים ברגעי מצוקה וקושי.

למדתי על הכבוד הרב שרוחשים לה גם מן האופן שבו פנו אליה חברים, עמיתים ומודעים. היה בפנייה אליה משהו שהוא מעבר לנימוס. הייתה זו 'הדרת כבוד', והיא הייתה ראויה לה. הרושם הזה התעצם בימי האבל, כששמעתי בבית המשפחה כיצד דיברו עליה המבקרים - צעירים, מבוגרים וזקנים, אנשי עמל ואנשי רוח, מלומדים והדיוטות. כולם חשו שפנתה אליהם והשכילה למצוא נתיבות אל לב כל אחת ואחד מהם. דינה ראתה בחייה הזדמנות ואתגר, ולכן לא נרתעה מקשיים ומאכזבות, וגם לא מרוע ומטיפשות. אלה המריצו אותה לידלל אותם תוך שהיא מגייסת חברות וחברים למשימות קהילתיות ולאומיות. דינה הייתה מנהיגה טבעית, וממילא לא נזקקה לתרגילי כוח כדי לבסס את מעמדה או לבצרו. חיוכה וחכמתה סייעו בידה לשכנע, ואם נותר תחילה היסוס בקרב בני שיחה, הדוגמה האישית שלה השלימה את המלאכה, ברוח קריאתו של גדעון 'מִקְטָי תִּרְאוּ וְכֵן תַּעֲשׂוּ' (שופטים ז, יז).

דינה הייתה מופת של ענווה - היא הייתה מודעת ליכולותיה, לכישוריה ולהישגיה, אך לא הסתפקה במה שכבר הושג, ובוודאי לא התפארה בו. היא הייתה מתוך תודעת שליחות, ודווקא משום כך ידעה להקשיב באורך רוח ומתוך מאור פנים, שהרי בלעדיהם לא ינבע מעשה אצל הזולת.

דינה הייתה חיים עשירים, מלאים ויפים. חודשי חייה האחרונים היו כרוכים בייסורים גוברים, אשר לא עמעמו ולא הדהו את שירת חייה, ואף הם נחוו באצילות עד תום. מסכת חייה של דינה מעוררת השראה. מכוחה של ההשראה הזאת תמשיך דינה לנכוח בחיי רבים עוד שנים רבות - בתבונה, באצילות ובענווה.

פרופסור נחם אילן - ראש הקרן להנצחת נידוני קהיר (מל"ח)

דינה ברכה ז"ל

י"ג בתמוז תשע"ג – 21.6.13

דינה ברכה הלכה מעמנו, ואנו מוקירים וזוכרים.

מסכת חיים שנקטעה, פתיל יצירה שכבה – ודינה אך אתמול הייתה בינינו.

אישה אצילית, מיוחדת במינה, ישירה, עיניינית – כל כך מדהימה.

נדמה שאך אתמול ראינוה מסתובבת בינינו, במלוא גודל קומתה – תמיד הייתה הבולטת – הטמירה.

חיוך על פניה נסוך, וכולה טמפו וקצב לעודד ולהספיק לעשות.

אישה רבת פעלים בתחומים רבים ומגוונים, שתרומתה רבת הפנים צויינה גם בספרו של בעלה

אליהו יבדל לחיים ארוכים, ולא כל שכן באה לידי ביטוי בחברה ובקהילה כאן בחיפה ואף מחוצה לה.

על כל אלה ועוד זכתה להיות יקירת העיר חיפה.

דינה – מלח הארץ – בחיים אנו פוגשים הרבה אנשים, שהלאה להם עוברים, ובקושי אותם זוכרים,

כמו הספינות שבים, שהיו ואינן, אך ישנם אנשים – בהם אנו פוגשים, והם תמיד עימנו נשארים,

ובדמותם את חיינו מעשירים, וזיכרונם שריר וקיים לעד – כמו קצף הגלים והכחול של הים –

זוהי דינה, רעייה נאמנה, אמא יקרה, אשת חייל מיוחדת במינה, שבעשייתה הטביעה חותמה בפעילותה

בארגונים השונים בראשם עמדה ולמענם עשתה.

ישרה הבלתי מתפשר, מסירותה ודאגתה הכנה לזולת, היו נר לרגליה, והיוו את בבואת חייה.

דינה מיצתה את חייה עד תום כעזר לצידו של אליהו – גם הוא יקיר חיפה. אמא טובה,

אישה לוחמנית ורגישה בעלת עקרונות, ובד בבד תמיד שורה בדיחה עם תובנה, שהשלימה את כל התמונה.

סמל למופת, לטוב לב ולאהבת האדם והארץ. דינה הייתה מסוג הנשים, שהשתמשו בערכים בתבונה,

באמונה ובאהבה – כדי לבנות לעצמה ולזולת חיים מלאים בתוכן וביצירה.

בנחישות ובהתמדה ידעה להוציא יש מאיין ומכל עוקץ להוציא דבש.

וכבר כתב אהוד מנור ז"ל – חתן פרס ישראל –

.. "כדי להגשים חלום אחד ישן – יש צורך במיליון חולמים שלא עוצמים את עיניהם,

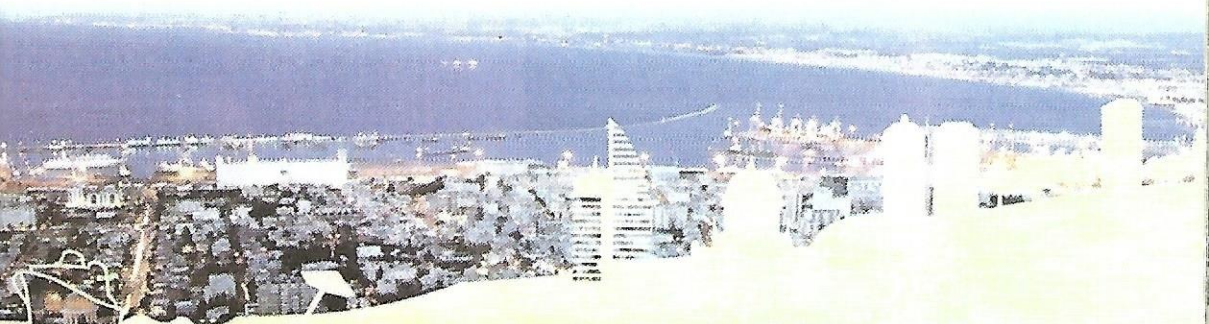
כדי להגשים חלום אחד ישן – יש צורך במיליון חולמים שלא אוטמים את אוזניהם, שמוכנים אל החלום להתקרב,

שעוד זוכרים את הכאב, שיכולים להתאהב ולהתחייב – שעוד נשאר להם מקום בלב".

נדמה שמילות השיר נכתבו על דינה – שהרי לדינה היו חלומות שהגשימה והרבה מקום בלב לכולנו!

דינה תשאר נצורה בליבותינו לעדי עד.

יהא זכרה ברוך.

ארגון פעילי המחתרת
 ההעפלה ואסירי ציון
 בצפון אפריקה

דינה ברכה

אנו מעניקים לך תעודה זו על פעילותך המסורה
 וחלקך בהכנת פעילותה הסדירה של

"המסגרת"

בימי מאבקה בחירוף נפש של יהדות
 צפון אפריקה במחתרת בהעפלה ובהגנה
 על הקהילות היהודיות

ועל כך הנך ראוי להערכה ולהוקרה

מאיד כנפו
 י"ד הארגון

אשדוד 11.2.2014

אמא שלי

אני מתיישבת לכתוב ופתאום אני מבינה שעלי לכתוב עלייך בלשון עבר, אלא שאת עדיין בליבי ובתוכי
וזה לא רק שלא עובר אלא מתגבר.

אין דרך לספר עלייך ועל מערכת היחסים שהיתה לנו - יחסי אם ובת בין אהבה לשנאה ותמיד ידעתי
שאת צודקת וידעת עוד יותר טוב ממני שקשה לי לקבל את זה ונלחמתי בך. בסופו של דבר השלמתי
עם האהבה שלך והפנמתי את הטוב שלך ונולדה מכך מערכת יחסים מופלאה ואמיתית.
הזיכרונות שמציפים אותי הם אלו שמחיים אותך בתוכי ונותנים לי את הכוחות להמשיך ולחזק את עצמי
ואת הסובבים אותי.

שנה לא פשוטה אני עוברת, שנה של חשבון נפש נוקב עם עצמי, שינויים שאני עורכת בכל מיני מערכות
יחסים שקיימים סביבי.

לפתע אני מבינה שדרך החיים שלך היתה דרך מיוחדת במינה, שבצורת ראיית המציאות וההוויה הקיומית
שלך היא הדרך שהיתה נכונה לך מאד.

כילדה הערצתי אותך ורציתי לדמות לך, כנערה זה כבר השתנה ורציתי להיות דומה לאלויזבט טיילור
ורק כשהפכתי לאמא ולאשה הבנתי כמה דמותך בעצם זוהדמות שאני רוצה להיות (עם שינויים מסויימים כמובן).
כמה את חסרה לי במיוחד בפרטים הקטנים, כמה תובנות מגיעות לאחר האובדן שלי אותך כאמא,
הספקתי אמנם להיפרד ממך אלא שהמבט האחרון הוא זה שמלווה אותי, מבט של סוף של ידיעה שאין תקווה
ושל ייאוש.

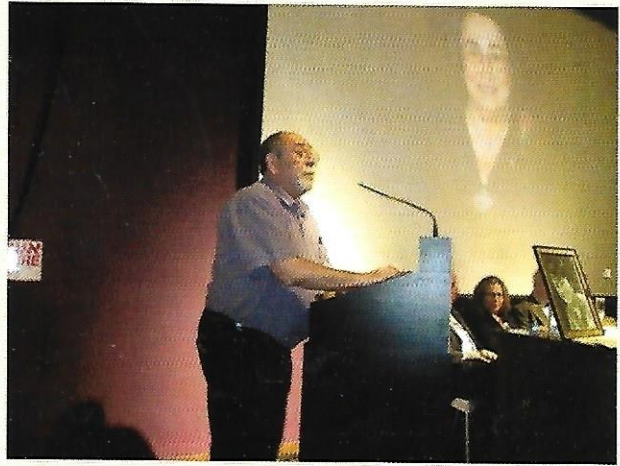
תמיד אומרים שיש פרק זמן להכלה של אבל ושיש פרק זמן להכנה לאבל, אבל זה לא נכון כשזה מגיע
זה כמו בוקס בבטן שנשאר זמן רב ולא מפסיק.

את מה שהנחלת - בזה את יכולה להיות גאה, משפחה לתפארת, ילדים ונכדים וכמובן בעל מדהים שיבל"א.
מאחלת לכולנו שנשמור על אחדות המשפחה ועל המורשת שהותרת אחרייך.

גליה - בתך

שלושים

שלושים יום עברו והחוסר אינו קטן, אינו געלם ולעיתים אני מרגיש שהוא מתעצם. ואת הלכת מאתנו במהירות רבה מידי, הבנו שאת חולה, הבנו שהטיפולים עוזרים בחלקם אבל לא הבנו שבמהירות כה רבה תיעלמי לנו. ורק כעת אנו מבינים שלא הספקנו להגיד לך דברים רבים, ולא הספקנו לספר לך על חוויות חדשות ותוכניות לעתיד - וכעת זה מאוחר מידי.

גם אבא לא הספיק להגיד לך הרבה דברים. למרות שהייתם יחד 64 שנים, מתברר שיש לו עוד המון דברים שהוא לא הספיק לספר לך. החודש האחרון לבד היה לו קשה מאד. ולמרות שאנו הילדים, החתן, הכלה והנכדים באים לעיתים תכופות ומשוחחים אתו יום יום מספר פעמים - אנו איננו יכולים להחליף אותך. אני יודע שאת היית רוצה שהוא ימשיך להיות פעיל ויהיה עסוק, ברוטרי, עם החברים מהעבודה ובנושאי פעילויות ההתנדבות וההנצחה שטיפלתם בהם. מעטים זוכים ל 64 שנות שותפות נהדרת כפי שהייתה לשניים. אבל יש לאבא למה לצפות: יש כאן 5 נכדים שהוא צריך לעמוד מתחת לחופות שלהם ובשמחות נוספות של כולנו - והוא צריך להיות נוכח בהם גם בשמך כפי שהיית רוצה. במהלך השבעה הגיעו לביתכם ים של חברים לנחם אותנו ואמרו לנו דברים יפים וטובים עליך. מי שלא הגיע אלינו פיזית שלח לנו מכתב, וקנדה, פרו ונצואלה ברזיל ואוסטרליה. וכולם כתבו דברים נכונים ויפים. רובם היו ידועים לנו, חלקם היה ידוע רק לאבא ועל מיעוטם שמענו בפעם הראשונה. השקענו מחשבה במהלך ה 30 איך להנציח אותך. אז מצבה כבר הייתה עוד בחיך ולנו לא נשאר הרבה לעשות חוץ מלהוסיף תאריך ועוד מספר מילים. החלטנו להרים ערב לכבודך במסגרת ועדת עולי הגרדום שלידי המל"מ ותוך שיתוף פעולה עם הרוטרי והאופן הפנימי, וכמנ כן להוציא חוברת לזכרך. יש לנו 11 חודשים כדי לתכנן את האירועים בצורה מסודרת כפי שאת היית רוצה ועושה. אז באמת לא הספקנו להגיד לך מספיק פעמים שאנו אוהבים אותך אבל כעת אנו צריכים להוסיף שאנו מאד מתגעגעים.

איבי

סבתא דינה שלנו

סבתא כבר שנה שאת איך,

ולכולנו הנכדים קשה בלעדיך, עדיין בחגים אנחנו מחכים לראותך מחייכת ומתבדחת אתנו.

אין מספיק מילים לתאר כמה היית חשובה ושזורה בחיי כולנו, אם זה בחגים, אם זה בעצה טובה,

או מילה טובה, אם זה בחיך או מבט טוב, מתגעגעים לחיבוק החם שלך, לקול שלך.

אנחנו יודעים שסבלת המון במיוחד בשנה האחרונה ולכולנו היה קשה לראות אותך

סובלת, יחד עם זאת לא חשבנו שזה יקרה כל כך מהר. את היית ותמיד תהיי בליבנו

חלק מהחיים של כולנו, חושבים עליך הרבה. סבתא את אישה מיוחדת במינה, אחת שלא

רואים כל יום, סבתא כזו קטנה עם לב ענק ואומץ מאוד גדול, אפשר אפילו להגיד שאנחנו מעריצים שלך.

הייתה בך חוכמה ואינטליגנציה, נחישות, אהבה, שמחה. אהבת מאוד לספר לנו בדיחות, כי זה היה החלק

השובבי והחמוד שבך נשאר מילדות - מקסים מאוד.

רצינו להגיד לך שאת מאוד חסרה בחיי כולנו, כמובן בחיי כל משפחתנו, מאוד קשה בחגים בלעדיך..

אוהבים ומתגעגעים אליך.

הנכדים: יעל ודוד פרץ

נונה שלנו

מאוד קשה ומוזרה לנו ההבנה שאת כבר לא כאן, הלכת בפתאומיות וכמעט

לא השארת זמן להיפרד.

היית לנו סבתא מיוחדת - נונה !

היית מרתקת בדרכך עם בדיחה שמתאימה לכל מצב, עם חוש

אסתטיקה מפותח וייחודי וגישה עדכנית לטכנולוגיה עם אימייל ופייסבוק

שעזרו לך לשמור על קשר הדוק עם חברים, בהחלט סבתא לא שגרתית...

גם עם סיפור חיים עם אירועים מטלטלים שבטוח שהשאירו עליך חותם. לא ניכרו עליך השפעתם כלל, להיפך,

תמיד היית מאוד חיונית והיית ממוקדת בעתיד. מכל הדברים שהיית ומכל הדברים שעשית ישנם שני תחומים

שהיו לך חשובים במיוחד והיינו רוצים ללמוד ממך ולקחת אתנו הלאה לחיים:

הראשון - לדעת לטפח ולבנות זוגיות טובה וחזקה כמו שהייתה לך עם ננו, ללמוד לתמוך אחד בשני,

לפנק לתת כבוד והערכה לאורך שנים.

השני - לשמור על חברות טובה, לאורך שנים ללא קשר לגיל, מקום וזמן.

אלו דברים שנראים מאוד טריוויאליים, אך למרבה הצער רוב האנשים אינם מיישמים.

בשונה מהכלל את כן יישמת והיינו רוצים לקחת ממך דוגמא.

מתגעגעים אליך מאוד...

רז, צליל וליבי

מפגש המועדון 12 לפברואר, 2014

ערב לזכרה של דינה ברכה ז"ל והרצאת אורח - פרופ' נחם אילן על ה"עסק הביש"

נשיא המועדון משה גן צבי פתח את הערב המיוחד לזכרה של דינה ברכה, אשת חברנו נג"ל אליהו ברכה שהתקיים במדעטק, וברך את האורחים הרבים ביניהם ד"ר יוסף מרזוק אחיו של מרזוק שהוצא להורג במצרים, את בני משפחת ברכה לדורותיהם, את המרצה האורח פרופ' נחם אילן שירצה על "עסק הביש" וכישלון הפעלת התא המחתרתי במצרים בידי המודיעין הישראלי, ויתייחס לשאלה של "מי נתן את ההוראה

את הברכה הבינלאומית חברנו ר/זאב מטר

דינה ברכה האישה, האם, נשיאת האינרוויל וחברתנו המיתולוגית במועדון רוטרי חיפה עזבה אותנו בצער ובכאב רב, לפני שנה, הלכה לשדות הנצח. הכאב של אליהו שלנו, נג"ל אליהו ברכה ושל הילדים והנכדים נשאר בלב שעה שעה יום יום. לא אכחיש כי דינה חסרה לי ולרבים מעמנו בנוף מועדוננו. חסר החיוך הרחב וההומור השופע, חסרה השמחה והמילה הטובה. דינה שתמיד הייתה נוכחת בכל האירועים בינינו ליד אליהו שלה כאשר הם מלווים אחד את השני מימי אלכסנדריה בה שניהם גדלו ופעלו כשליחי המדינה במבצעים להצלת יהודי מצרים והעלאתם ארצה במסגרת המוסד לעלייה ב' - איננה, אך חיה ונושמת בליבי ובלב כולנו לעד.

אייבי - בשם המשפחה

ערב טוב לכולם, כולכם הכרתם את אימי, את פעילותה ההתנדבותית ואת אישיותה, אבל אינני בטוח שאתם הכרתם את ההיסטוריה המשפחתית שלה ולכן אני כהיסטוריון של המשפחה אנסה לספר לכם מעט על כך.

לפני 204 שנים בשנת 1810 חסידים של הגאון מווילנה יצאו לארץ ישראל להכין את מסע הגאון מווילנה לארץ הקודש. הוא יצא ובאמצע הדרך התחרט וחזר על עקבותיו, ואילו חסידיו המשיכו לצפת ולאחר כשנה עברו לירושלים. ביניהם הייתה משפחת פ"ח (פיתוחי חותם) רוזנטל. בירושלים הם היו מעשרת האשכנזים הראשונים לצאת מחוץ לחומות ואחד מהם ר' יצחק פ"ח רוזנטל - אבי סבה של אימי היה נציגו של השר מונטיפיורי ולמעשה הקבלן שבנה את משכנות שאננים. נכדו אלברט רוזנטל שהיה סבא שלי, מאס בלימודים בחדר ובתלמוד תורה, ורצה להיות רופא. בגיל צעיר ברח מירושלים והגיע למצריים, שם נהיה רוקח ובעל דרגסטור גדול. 72 שנים לאחר הגעת חסידי הגאון מווילנה לירושלים, בשנת 1882 יצאה העלייה הראשונה המאורגנת לארץ ישראל ממוינשט ומיאסי שברומניה, על גבי האנייה "תטיס" שהיא המייפלאוור של ישראל. חציים ירדו בבירות והלכו ברגל עד לראש פינה והחצי השני המשיך והקים את זיכרון יעקב. בין מקימי ראש פינה היה ישראל גולדנברג שהיה המוכתר הראשון של המושבה והוא הסבא של סבתי רחל אשר נולדה בראש פינה, למדה בצפת ומשם יצאה ללמד עברית ברודוס ולאחר מכן בקהיר. שם הכירה את סבי אלברט, הם נישאו ונולדו להם 3 ילדים - האמצעית היא אמי דינה לבית רוזנטל. שכאשר היו שואלים אותה מניין היא? היא הייתה עונה בתשובה המיוחדת שלה "הורי וילדי הם צברים..."

למעשה אימי ינקה ציונות בביתה משני ההורים ילידי הארץ, ולא פלא שהצטרפה לתנועת נוער ציונית ואז במאי 1948 עם הכרזת המדינה נגררה מביתה ע"י המשטרה המצרית ונזרקה לכלא ללא משפט למשך 444 ימים ולילות. למעשה הפעם הראשונה שבה אימי סיפרה על התקופה בכלא הייתה לפני חברותיה לאינרוויל, וגם אנו בני משפחה שמענו על כך יחד אתכם בפעם הראשונה. בפעילותה הציונית היא הכירה חלק מנידוני קהיר שעליהם תשמעו הערב בהרצאה מפי ידידי פרופסור נחם ברצוני להודות בשם המשפחה למועדון רוטרי חיפה ולנשיא המכהן משה גן צבי, לנשות האינרוויל ולאגודת הידידים של המדעטק, למנכ"ל המדעטק אלי ולגב' שולמית קירשטיין על הערב המיוחד הזה.

דינה יקירתנו!

במשך שנים נפגשנו בביתה של דינה לבחור נשיאה חדשה לאופן הפנימי חיפה. תמיד נהנינו מן האירוח המושלם באווירת הבית החם ותמיד גם אליה היה שם. שותף ועוזר. לפני 3 שבועות נפגשנו כדי לבחור נשיאה לשנת 2015- לראשונה לא בביתה של דינה. נסחפנו בשטף זיכרונות אשר בקושי יכולנו לעצור. כל אחת והזיכרון שלה מדינה. לכל אחת ואחת במועדון יש בלב פינה חמה השמורה לדינה יקירתנו.

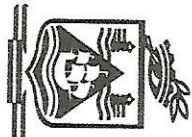

פינה הקורנת ממאור פניה, מזיו חיוכה, משלהבת הרעות, מלהט העשייה ומיקוד אהבתה. דינה הייתה הנשיאה מס' 10 של מועדון האופן הפנימי חיפה. מידת הכנסת אורחים הייתה רק אחת ממידותיה היפות. כמה אפייני היה לה לפתוח את שנת נשיאותה, בצד כל מוקדי הפעילויות בהקבלת פני תיירים שירדו מאניות בנמל חיפה. כך עמדנו, ידיו עמוסות ורדים אדומים- (סמל האופן הפנימי) מגישות אותן, עם ברכת ברוכים הבאים, ליורדים מכבש האוניה אל העיר חיפה, זו שלימים העניקה לדינה את התואר הנכבד יקירת העיר. לדינה היה חוש הומור. כמעט בכל פגישה הייתה בפיה בדיחה חדשה שהייתה נוסכת אווירת עליצות מסביב. דינה ייסדה את ארכיון המועדון שלנו בבית מילר. אנו חבות לה תודה על כל מסמך, על כל תעודה. על כל תמונה, חוברת ואוגדן גדול כקטן. לפעמים זה דרש מצידה לערוך אחרינו מרדף - אבל לא ויתרה לנו על שום דף. הייתה מרבה לצלם אותנו עוד הרבה לפני המצלמות הדיגיטליות והסמארטפונים למיניהם. לכל המצלמות הייתה מגישה תמונה עם הקדשה. דינה הייתה חברה באגודת הידידים של המדעטק עוד כשנקרא טכנודע ואף חברה בהנהלת אגודת הידידים כאן. גם בימים שלא הרגישה טוב הקפידה לבוא לישיבות ההנהלה. המדעטק, שמשמש לנו אכסניה להרבה פעילויות המועדון, היה קרוב מאוד לליבה של דינה וטבעי שהיום ניפגש כאן להעלות את זכרה.

הייתה בדינה אהבה גדולה למשפחתה. ילדיה, נכדיה ואיך לא? לאישה היקר אליה. כאסירת ציון, אחרי שעם המוסד חילץ אותה מטבעות שרשרת אזיקי המצרים, כבל אותה בעבותות אהבה בטבעת אחת - אל המוסד הקרוי נישואים ואז בפריז, חגגו בשניים את יציאת מצרים. דינה הייתה נהגת מיומנת. נהגה בולבו בכבישים בדרכה עם אליה לוויעדות וכנסים, בכביש המהיר או הישן ואליהו לצידה, לפעמים, קצת נמנם וישן. הוא ידע גם בחלומות לסמוך עליה בעיניים עצומות. הוא ידע שטוב שההגה בידיים של נהגת מהירה וזהירה כמו אשתו היקרה. דינה הלכה מאתנו ועימה עולם ומלואו ואנו יושבים כאן אולם ומלואו ונושאים עימנו זיכרונות כל כך יפים מדינה. ננצור את זכרה בלבנו ברעות ובאהבה.

נאום תרצה דביר מהאופן הפנימי בערב לזיכרה

עיריית חיפה

העיר חיפה אבלה על פטירתה של

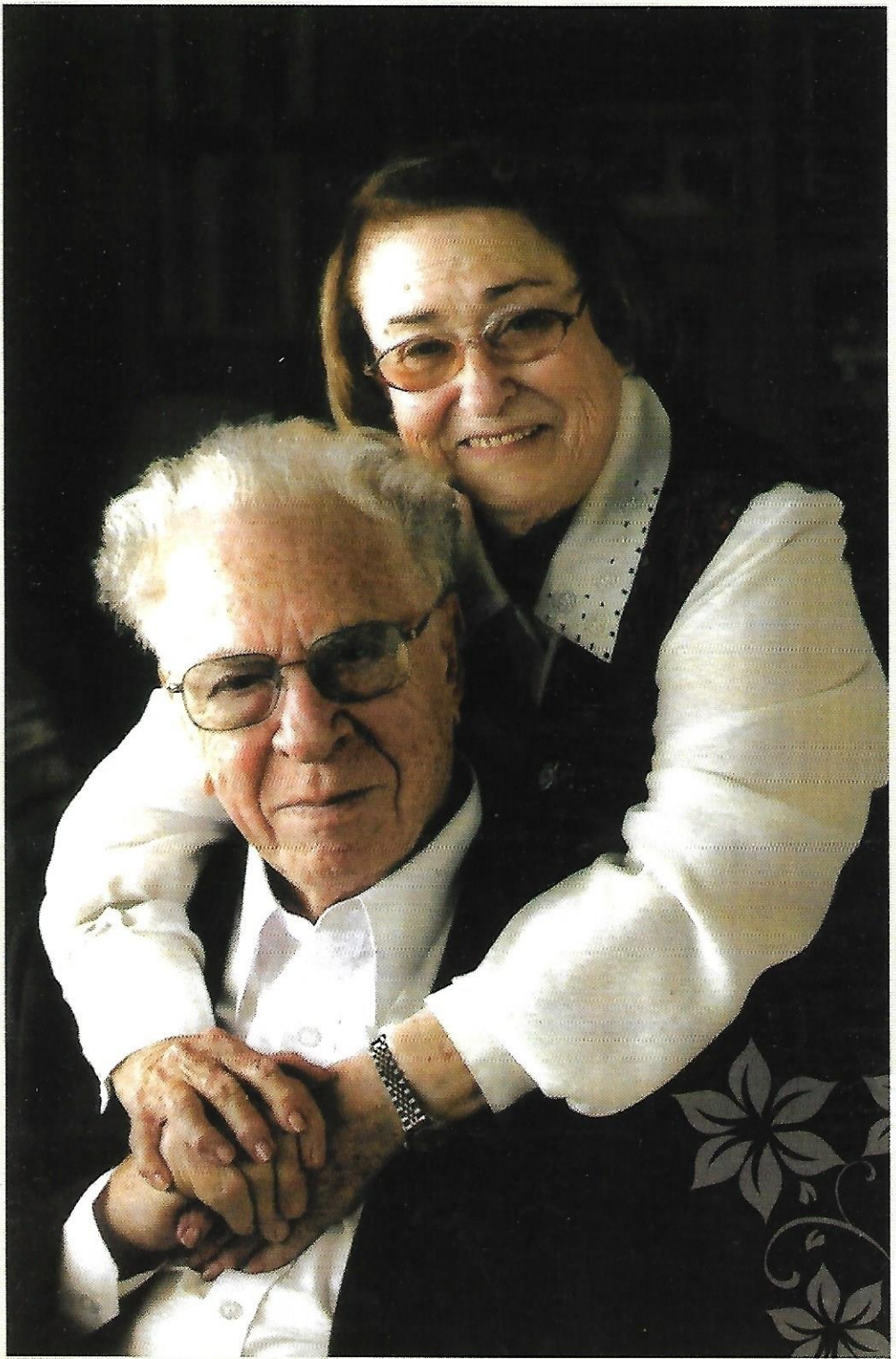
דינה ברכה ז"ל

יקירת העיר חיפה

ואסירת ציון

יונה יהב, ראש העיר
סגני וחברי מועצת העירייה

ט"ו בתמוז תשע"ג 23.6.2013

דינה ברכה

גב' אסירת ציון ומתנדבת פעילה לטובת הקהילה

לידת קהיר (1927) להורים ילידי ארץ ישראל - האם רחל כץ - גולדנברג (מורה)
לידת ראש פינה משושלת מייסדי ראש פינה. בשנת 1882, האב אלברט רוזנטל
(רוקה) יליד ירושלים (מזה מס' דורות) וצאצא לחסידי הגאון מווילנה
שעלו לירושלים ב-1818.

בוגרת הגימנסיה הצרפתית בקהיר, סטודנטית לפסיכולוגיה באוניברסיטה
האמריקאית בקהיר מ-1947. בוגרת הקונסרבטוריון למוזיקה (פסנתר), חברת
תנועת "החלוץ" בקהיר - חברת הנהגת התנועה, בשנת 1947 נשבעה אמונים
לארגון "ההגנה" והייתה פעילה בהגנת הרובע היהודי באותה תקופה. בפברואר
1948 נשלחה לכלא באלכסנדריה - שוחררה ושוב ב-15 למאי 1948 נעצרה (עם
הכרזת המדינה) והובלה לבית הסוהר המרכזי בקהיר שם נשארה ללא משפט
444 ימים ולילות. באוגוסט 1949 שוחררה ובאוקטובר 1949 יצאה ממצרים לאחר
שארגנה קבוצת צעירים (עליית הנוער) לעלייה לישראל דרך צרפת, נישאה בצרפת
ויצאה ב-1950 עם בעלה לשליחות המוסד לעלייה ב' לאלג'יר - שם ניהלה בית
ילדים יוצאי יהדות מרוקו. בתחילת שנת 1951 שבו דינה ובעלה לישראל. תושבת
חיפה משנת 1955, בשנים אלה הוכרה כאסירת ציון. חברת "יוצו" משנת 1959 ועד
היום, פעילה באגודה למלחמה בסרטן משנת 1964, מתנדבת ב"אילנשיל-פוליו"
כיום "אילן", התנדבה ב"על" בבית חולים "רמב"ם" וחברת הנהלת העמותה של
ידידי רמב"ם עד היום, חברת "האופן הפנימי" (נשות "רוטרי") משנת 1985 ובשנים
8-1987 כיהנה כנשיאת המועדון. במסגרת זו פעלה יחד עם חברותיה בדאגה
למועדון הנכים "אחווה" ברחוב אלנבי בחיפה, למועדון לח"ן (למען חולי נפש)
בנווה שאגן. לנשים נצרכות במקלט לנשים מוכות, לדיירות מעון "לילך" - פנימייה
לנערות במצוקה. מ-1984 חברת הנהלת אגודת ידידי המוזיאון למדע וטכנולוגיה
וחלל (טכניון) עד היום. בשנת 2008 הוענקה לה ע"י משרד הביטחון תעודת הוקרה
כ"פדויית שבי", נשואה לאליהו - יקיר חיפה בעצמו. לזוג בן ובת ו-5 נכדים.

נימוקי השופטים

העיטור "יקירת העיר", מוענק בהערכה רבה לגב' דינה ברכה על עשייה ברוכה
טרם הקמת המדינה, על תרומתה המיוחדת לתיעוד ושימור תולדותיה של העיר
חיפה. ביוזמתה הוקם, למען הדורות הבאים, ארכיון מקצועי המופעל על בסיס של
מערך התנדבותי. בנוסף היא מתנדבת במוזיאון למדע והטכנולוגיה
לקרובו של הדור הצעיר הגדל בחיפה לתחומי המדע והטכנולוגיה.